

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 90
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslas ir uždaviniai.

Priežastys – nepakankamas valstybinėms aukštosioms mokykloms kitų juridinių asmenų steigimo ar investavimo į juos kriterijų reglamentavimas.

Tikslas – sukurti prielaidas tikslingam ir skaidriam aukštųjų mokyklų turto ir lėšų naudojimui, investicijų skatinimui, aukštųjų mokyklų studijų ir mokslo veiklos kokybei.

Uždaviniai – stiprinti mokslo ir studijų kokybę, skatinti inovacijas, inicijuoti technologines ir socialines inovacijas skatinančius tyrimus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projekto iniciatorius – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

3. Dabartinis teisinis įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reglamentavimas.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 90 straipsnio 3 dalis nustato, kad valstybinės aukštosios mokyklos neturi teisės investuoti į neribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis ir jų steigti. Valstybinės aukštosios mokyklos ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis gali steigti ir į juos investuoti aukštosios mokyklos tarybos nustatytais sąlygomis ir tvarka tik tuo atveju, kai toks steigimas ar investavimas yra susijęs su valstybinės aukštosios mokyklos vykdoma studijų ar mokslinių tyrimų veikla ir eksperimentine plėtra ir yra būtinas šiems tikslams pasiekti.

4. Naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Pritarus siūlomam pakeitimui, būtų nustatytas išsamesnis teisinis reglamentavimas, papildomi kriterijai, kurie būtų taikomi visais atvejais, kai valstybinės aukštosios mokyklos steigtų ar investuotų nuosavą turtą ir lėšas į kitus juridinius asmenis. Be dabar esančio kriterijaus, kad valstybinės aukštosios mokyklos ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis gali steigti ir į juos investuoti aukštosios mokyklos tarybos nustatytais sąlygomis ir tvarka tik tuo atveju, kai toks steigimas ar investavimas yra susijęs su valstybinės aukštosios mokyklos vykdoma studijų ar mokslinių tyrimų veikla ir eksperimentine plėtra ir yra būtinas šiems tikslams pasiekti, Mokslo ir studijų įstatymo 90 straipsnio 3 dalis būtų papildyta dar dviem naujais kriterijais, kurie yra ypač svarbūs, siekiant apsaugoti valstybinių aukštųjų mokyklų turtą ir lėšas:

1) vykdant veiklą turi būti vadovaujamasi valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais, kaip tai apibrėžta Mokslo ir studijų įstatymo 86 straipsnio 1 dalyje;

2) valstybinės aukštosios mokyklos taryba, atsižvelgdama į valstybinės aukštosios mokyklos paskutinių kalendorinių metų veiklos pajamas, užtikrindama tinkamą kitų metų valstybinės aukštosios mokyklos vykdomą studijų ir mokslinių tyrimų veiklą ir (ar) eksperimentinę plėtrą, nustato valstybinių aukštųjų mokyklų investicijų į ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis metinę sumą. Ši suma įtvirtinama valstybinės aukštosios mokyklos metinėje pajamų ir išlaidų sąmatoje.

Aiškūs juridinių asmenų steigimo ir investavimo kriterijai skatins valstybines aukštąsias mokyklas atsakingai disponuoti turtu ir lėšomis, padės sutelkti resursus, paskatins bendradarbiavimą tarp skirtingų mokslo, inovacijų, verslo atstovų, skatins visuomenės susidomėjimą mokslu ir menais, inovacijų kultūrą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo projekto pasekmių nenumatoma.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Galima priimto įstatymo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas įstatymas neturės neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, galiojantys teisės aktai, kuriuos būtina pakeisti, panaikinti ar priimti, priėmus teikiamą įstatymo projektą.

Priėmus įstatymą, galiojančių norminių teisės aktų keisti, panaikinti ar priimti nereikės.

9. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimams ir bendrinės lietuvių kalbos normoms, sąvokų ir terminų įvertinimas.

Įstatymo projektas parengtas, laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nevartojamos naujos sąvokos.

10. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisei.

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymui įgyvendinti nereikės įgyvendinamųjų norminių teisės aktų. Valstybinės aukštosios mokyklos prirėkus turės patikslinti savo vidinius dokumentus.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas.

Įstatymo projekto nuostatoms įgyvendinti papildomų lėšų neprireiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Su visuomene konsultuojamasi, įstatymo projektą skelbiant Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje.

14. Reikšminiai šio įstatymo projekto žodžiai.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną „Eurovoc“: investavimas.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.